

ชื่อหลักสูตร การทอเสื่อกล้วยประยุกต์

จำนวน ๓๓ ชั่วโมง

กลุ่มอาชีพ ความคิดสร้างสรรค์

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดมหาสารคาม

ความเป็นมา

ปัจจุบันการดำรงชีวิต มีค่าครองชีพสูงขึ้น ทำให้ประชาชนมีรายได้น้อยลงไม่เพียงพอค่าใช้จ่ายประจำวัน ประชาชนต้องดิ้นรนที่จะหารายได้เพิ่มเติมจากรายได้หลักที่อยู่ การประกอบอาชีพเสริมจึงเป็นทางเลือกหนึ่ง ที่ประชาชนทั่วไปต้องหามาทำการทอเสื่อ เป็นภูมิปัญญาของคนในท้องถิ่น ที่นำเอาต้นกกมาแปรสภาพให้เป็นเส้นย้อมสีแล้วสานทอให้เป็นแผ่นผืนเพื่อนำมาใช้ปูลาดรองนั่งหรือนอน หรือทำตุ๊กตารูปต่างๆ ตลอดจนทำพิธีกรรมทางศาสนาและความเชื่อเสื่อเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีใช้กันอยู่ทั่วไปทั้งในประเทศหรือต่างประเทศ ทั้งนี้เพราะต้นกกเป็นพืชธรรมชาติที่ขึ้นอยู่ทั่วทุกภูมิภาค และภูมิปัญญาของคนในท้องถิ่นที่นำต้นกกมาแปรสภาพก็มีลักษณะคล้ายกันหรือได้อิทธิพลทางความคิดจากกันและกันทำให้เสื่อถูกจัดได้ว่าเป็นปัจจัยจำเป็นอย่างหนึ่งต่อการดำรงชีวิตของผู้คนในอดีต การศึกษาข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นการทอเสื่อของชุมชนก็เพื่อให้เห็นถึงวัฒนธรรมทางภูมิปัญญาของท้องถิ่น และปัญหาที่เสี่ยงต่อการสูญสิ้นของภูมิปัญญานี้ ว่ามีมากหรือน้อย และด้วยปัจจัยหรือองค์ประกอบใด เพื่อนำไปสู่การอนุรักษ์หรือแก้ไข สำหรับบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในอนาคตต่อไปดังนั้น กศน.อำเภอกันทรวิชัย จึงได้จัดทำหลักสูตรการฝึกทักษะอาชีพอย่างง่ายรูปแบบขั้นเรียนวิชาชีพสำหรับประชาชนที่สนใจ ขึ้นเพื่อให้กลุ่มเป้าหมายได้เรียนรู้เพิ่มเติม ในด้านการฝึกทักษะอาชีพอย่างง่ายที่ถูกต้องโดยใช้เกณฑ์ความสามารถของตนเองทั้งการนำหลักแนวคิดการเรียนรู้เป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้จริง ซึ่งจะนำมาถึงการมีสุขภาพที่ดีต่อไป รวมทั้งสามารถถ่ายทอดให้แก่ผู้อื่นในชุมชนต่อไปได้อีกด้วย

หลักการของหลักสูตร

๑. เพื่อให้ผู้เรียนฝึกทักษะอาชีพอย่างง่ายสำหรับประชาชนที่สนใจการทอเสื่อได้ถูกต้อง
๒. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับมาใช้ในชีวิตประจำวันได้
๓. เป็นหลักสูตรที่เน้นการเรียนรู้อาชีพเพื่อการสร้างรายได้และสืบสานภูมิปัญญาพื้นบ้าน

จุดมุ่งหมาย

๑. มีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคงมีค่า
๒. ตัดสินใจประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับศักยภาพของตนเอง ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ

กลุ่มเป้าหมาย

ประชาชนทั่วไป

๑. ผู้ที่ไม่มีอาชีพ
๒. ผู้ที่มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ

ระยะเวลา

ระยะเวลา จำนวน ๓๓ ชั่วโมง

๑. ภาคทฤษฎี จำนวน ๖ ชั่วโมง
๒. ภาคปฏิบัติ จำนวน ๒๗ ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

๑. ช่องทางการประกอบอาชีพการทอเสื่อกกสายประยุกต์
  - ๑.๑ ความรู้เบื้องต้น เกี่ยวกับการทอเสื่อกก
  - ๑.๒ การทอเสื่อกกตามขั้นตอนที่ถูกต้อง
  - ๑.๓ วิธีรักษาผลิตภัณฑ์ให้ใช้งานได้นาน
  - ๑.๔ ประโยชน์ของ ผลิตภัณฑ์
๒. ทักษะการประกอบอาชีพ การทอเสื่อกกสายประยุกต์
  - ๒.๑ การเตรียมเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ในการทอ
  - ๒.๒ .การเลือกขนาดของต้นกก
    - การเลือกอุปกรณ์ สำหรับตัดเส้นกก
  - ๒.๓ การเตรียม เครื่องมือ อุปกรณ์
  - ๒.๔ ฝึกปฏิบัติ
๓. การบริหารในการจัดการประกอบอาชีพการทอเสื่อกกสายประยุกต์
  - ๓.๑ การบริหารจัดการร้านให้บริการ
    - ๓.๑.๑ การบริหารวัสดุ
    - ๓.๑.๒ การบริหารแรงงาน
    - ๓.๑.๓ การคิดราคา
    - ๓.๑.๔ การวางแผนการผลิต
  - ๓.๒ การจัดการตลาด
    - ๓.๒.๑ การหาลูกค้า
    - ๓.๒.๒ การให้บริการ
    - ๓.๒.๓ การประชาสัมพันธ์
  - ๓.๓ การวางแผนการดำเนินงาน
  - ๓.๔ ความปลอดภัยในการทำงาน
    - ๓.๔.๑ ความปลอดภัยในการทำงาน
      - ตัวผู้ปฏิบัติงาน
      - การป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงาน
      - ความปลอดภัยในสถานที่ปฏิบัติงาน
      - สัญลักษณ์เกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงาน
    - ๓.๔.๒ การป้องกันตัวในการทำงาน
      - การใช้เครื่องมือ
      - การเก็บรักษาเครื่องมือ

๔. โครงการประกอบอาชีพการทอเสื่อกกสายประยุกต์
  - ๔.๑ ความสำคัญของโครงการอาชีพ
  - ๔.๒ ประโยชน์ของโครงการอาชีพการ
  - ๔.๓ องค์ประกอบของโครงการประกอบอาชีพ
  - ๔.๔ การเขียนโครงการอาชีพ
  - ๔.๕ การประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพ

วิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้

๑. ให้ผู้เรียนศึกษาข้อมูลจากเอกสาร สื่อของจริง สื่อบุคคลในชุมชน สถานประกอบการ
๒. ให้ผู้เรียนตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพโดยใช้กระบวนการคิดเป็นและมีความเป็นไปได้ตามศักยภาพ
๕. ด้าน ได้แก่ ศักยภาพ ด้านทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพของภูมิประเทศ และทำเลที่ตั้งศักยภาพของศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตของพื้นที่
๓. วิทยากรอธิบายความรู้การเตรียมเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ในการทอเสื่อกก
  - การเลือกขนาดของเส้นกก
  - การเตรียมเครื่องมือและการติดตั้ง
๔. วิทยากรให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการติดตั้งและใช้เครื่องมือ
  - เลือกขนาดของเชือก
  - เลือกสีย้อม / การย้อมสี
๕. วิทยากรอธิบายและสาธิตเกี่ยวกับการทอเสื่อกกและอุปกรณ์ต่างๆ
  - ผู้เรียนฝึกการทอเสื่อกกและอุปกรณ์ต่างๆ
  - วิทยากรประเมินผลการทอการใช้เครื่องมือ และอุปกรณ์ต่างๆ

สื่อการเรียนรู้

๑. เอกสารประกอบการเรียนรู้เรื่องความรู้การทอเสื่อกก
๒. ภูมิปัญญาท้องถิ่น, สื่อบุคคล, วิทยากรผู้ชำนาญด้านการทอเสื่อกก
๓. เนื้อหาวิชาการทอเสื่อกก
๔. ใบความรู้เรื่องการทอเสื่อกก
๕. พบกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้
๖. อุปกรณ์ประกอบการฝึกทักษะอาชีพ

การวัดและประเมินผล

๑. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตร
๒. การประเมินผลระหว่างเรียนจากการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพเพียงพอ สามารถสร้างรายได้ให้กับตนเอง

ความสำเร็จของการปฏิบัติและจบหลักสูตร

เงื่อนไขการจบหลักสูตร

๑. มีเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตามหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๒. มีผลการประเมินผ่านตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๓. มีผลงานที่ได้มาตรฐานเป็นที่พึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

เอกสารหลักฐานการศึกษา

๑. หลักฐานการประเมินผล
๒. วุฒิบัตรออกโดยสถานศึกษา
๓. ทะเบียนคุมวุฒิบัตร

การเทียบโอน

-

โครงสร้างหลักสูตรการทอเสื่อกกสายประยุกต์

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนการสอน	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๑	ช่องทางการประกอบอาชีพ การทอเสื่อกกสายประยุกต์	เพื่อให้ผู้เรียนเตรียมเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ในการทอเสื่อกก -การติดตั้งกี่และเลือกขนาดของเชือก -การเลือกและคัดขนาดของต้นกก	การเตรียมเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ในการทอ ๑.เลือกขนาดของต้นกก ๒.การเตรียม เครื่องมือ อุปกรณ์ -การเลือกอุปกรณ์ สำหรับตัด เส้นกก -ฝึกปฏิบัติ	๑.วิทยากรอธิบายและสาธิต เกี่ยวกับการทอเสื่อกก และ อุปกรณ์ต่างๆ - ผู้เรียนฝึกการทอเสื่อกก และ อุปกรณ์ต่างๆ ๒. วิทยากรประเมินผลการทอ การใช้เครื่องมือ และอุปกรณ์ ต่างๆวิทยากรให้ผู้เรียนฝึก ปฏิบัติการติดตั้งและ ใช้เครื่องมือ	๑ ชม.	๑ ชม.
๒	ทักษะการประกอบอาชีพ การทอเสื่อกกสายประยุกต์	เพื่อให้ผู้เรียนเตรียมเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ในการทอเสื่อกก -การติดตั้งกี่และเลือกขนาดของเชือก -การเลือกและคัดขนาดของต้นกก	การเตรียมเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ในการทอ ๑.เลือกขนาดของต้นกก ๒.การเตรียมเครื่องมือ อุปกรณ์ -การเลือกอุปกรณ์ สำหรับตัด เส้นกก -ฝึกปฏิบัติการทอเสื่อกกสาย ประยุกต์	๑.วิทยากรอธิบายและสาธิต เกี่ยวกับการทอเสื่อกก และ อุปกรณ์ต่างๆ - ผู้เรียนฝึกการทอเสื่อกก และ อุปกรณ์ต่างๆ ๒. วิทยากรประเมินผลการทอ การใช้เครื่องมือ และอุปกรณ์ ต่างๆวิทยากรให้ผู้เรียนฝึก ปฏิบัติการติดตั้งและ ใช้เครื่องมือ	๓ ชม.	๒๔ ชม.

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนการสอน	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๓	การบริหารในการจัดการประกอบอาชีพการทอเสื่อกกสายประยุกต์	<p>๓.๑ เพื่อให้สามารถอธิบายวิธีการบริการจัดการในร้านบริการการทอเสื่อกกได้</p> <p>๓.๒ เพื่อให้สามารถอธิบายวิธีการหาลูกค้า การบริการลูกค้าได้</p> <p>๓.๓ เพื่อให้สามารถบอกวิธีการป้องกันเองและผู้ปฏิบัติงานให้มีความปลอดภัยในการทำงานได้</p> <p>๓.๔ ให้สามารถบอกวิธีการจัดในร้านบริการให้มีความปลอดภัยในการทำงานได้</p>	<p>๓.๑ การบริหารจัดการร้านให้บริการ</p> <p>๓.๑.๑ การบริหารวัสดุ</p> <p>๓.๑.๒ การบริหารแรงงาน</p> <p>๓.๑.๓ การคิดราคา</p> <p>๓.๑.๔ การวางแผนการผลิต</p> <p>๓.๒ การจัดการตลาด</p> <p>๓.๒.๑ การหาลูกค้า</p> <p>๓.๒.๒ การให้บริการ</p> <p>๓.๒.๓ การประชาสัมพันธ์</p> <p>๓.๓ การวางแผนการดำเนินงาน</p> <p>๓.๔ ความปลอดภัยในการทำงาน</p> <p>๓.๔.๑ ความปลอดภัยในการทำงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ตัวผู้ปฏิบัติงาน - การป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงาน - ความปลอดภัยในสถานที่ปฏิบัติงาน - สัญลักษณ์เกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงาน <p>๓.๔.๒ การป้องกันตัวในการทำงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - การใช้เครื่องมือ - การเก็บรักษาเครื่องมือ 	<p>๓.๑ ศึกษาเอกสารประกอบ การเรียน</p> <p>๓.๒ พุดคุยกันระหว่างวิทยากร/ผู้เรียน</p> <p>๓.๓ บรรยายให้ความรู้</p> <p>๓.๔ สรุปผลการเรียนรู้ในประเด็น ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> -การบริหารจัดการร้านบริการ -การตลาด -การวางแผนการทำอาชีพ -มาตรฐานการสร้างความปลอดภัยในการทำงาน 	๑ ชม.	๑ ชม.

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการ การเรียนรู้การสอน	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๔	โครงการประกอบอาชีพ การทอเสื่อกกกล้วยประยุกต์	๑. ความสำคัญของโครงการ ๒. ประโยชน์ของโครงการ ๓. องค์ประกอบของโครงการ ๔. การเขียนโครงการ ๕. การประเมินความเหมาะสม และสอดคล้องของโครงการ	๑. ความสำคัญของโครงการ อาชีพ ๒. ประโยชน์ของโครงการ อาชีพการ ๓. องค์ประกอบของ โครงการประกอบอาชีพ ๔. การเขียนโครงการอาชีพ ๕. การประเมินความ เหมาะสมและสอดคล้องของ โครงการอาชีพ	๑. ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้ เรื่อง ความสำคัญของโครงการอาชีพประโยชน์ของ โครงการอาชีพ องค์ประกอบของโครงการอาชีพ แล้วจัดกิจกรรมการสนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลความ คิดเห็น เพื่อสร้างแนวคิดในการดำเนินกิจกรรมการ เรียนรู้ ๒. ผู้เรียนศึกษาสาระข้อมูลจากใบความรู้ เรื่อง ตัวอย่างการเขียนโครงการอาชีพที่ดี เหมาะสม และถูกต้อง พร้อมจัดการอภิปราย เพื่อสรุป แนวคิดเป็นแนวทางในการเขียนโครงการอาชีพที่ดี เหมาะสมและถูกต้อง ๓. ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ การเขียนโครงการอาชีพ ๔. กำหนดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการประเมินความ เหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพ ๕. ผู้เรียนฝึกการพัฒนาหรือปรับปรุงโครงการ อาชีพให้มีความเหมาะสมและถูกต้อง ๖. ให้ผู้เรียนเขียนโครงการอาชีพของตนเองเพื่อ เสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณ ดำเนินงาน อาชีพ และใช้ในการดำเนินการประกอบอาชีพ ต่อไป	๑ ชม.	๑ ชม.
รวม					๖	๒๗